

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiariam reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 10. De Cultu Sanctorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

VI. Quintum dogma est, Purgatorii pœnas tantum usque ad diem iudicii duraturas; quia Christus Matth. 25. duos tantum Ordines Hominum post extremum iudicium futuros dicit, scilicet Beatos & Damnatos. Contrarium tamen docuit Origenes ho. 14. in Lucam, dum etiam ultra resurrectionem eas pœnas duraturas contendit, ut, sicut corpora cum anima peccaverunt, ita cum eadem suas etiam pœnas sustineant.

VII. Sextum dogma est, animas defunctorum piè viventium suffragiis recreari, & liberari; sic enim expressè in lib. 2. Machab. c. 12. dicitur, Sanctam & salubrem esse cogitationem, pro defunctis exorare, ut à peccatis solvantur. Oppositum tamen docent hæretici moderni penè univèrsi.

VIII. Septimum dogma est, Sepulturam Catholico more & ritu fieri solitam, non modò sanctam, sed etiam meritoriam esse; sic enim 2. Reg. 2. expressè dicitur: *Benedicti vos à Domino, qui fecistis misericordiam hanc cum Domino vestro Saul, & sepelivistis eum, & nunc retribuet vobis Dominus.* Unde malè Hæretici hujus temporis ridet morem Catholicam, quo defunctorum corpora in locis sacris, cum usu cereorum sepeliuntur, negantque hoc opus esse meritorium, eò quòd Christus ipse enumerans Matth. 25. alia opera misericordiæ de hoc nullam mentionem fecerit.

§. X.

De Cultu Sanctorum.

I. De hoc sequentia dogmata proponit Ecclesia Catholica. Primum est Animas Sanctorum jam nunc frui visione beatifica, uti constat tum ex variis S. Scripturæ & SS. Patrum testimoniis; tum continua Ecclesiæ praxi; tum ex variis visionibus; tum ex ipsa DEI liberalitate, quæ non minor est ad præmiandum, quam sit Justitia ad puniendum, ergo si damnati jam nunc puniuntur, etiam Sanctos nunc præmiari concedendum est. Contrarium tamen docuere Tertullianus, vigilantius, Calvinus & alii volentes, post Resurrectionem universalem primùm eos suâ gloriâ fruituros.

II. Secundum dogma est, Sanctos rectè ab Ecclesia canonizari, ut eos honorare, laudare, & imitari possimus; atque

in hac Canonizatione Pontificem, ad quem solum ea pertinet, errare non posse; sic enim præparatio & causeria, quæ in Canonizatione tali adhibentur, & complura miracula à sanctis edita, meritò credere jubent. Quidquid in hoc positum Wicel cum Luthero & Calvino dixerit.

III. Tertium dogma est, Sanctos legitime per cultum aliquem Divino cultu minorem, & majorem cultu civitatis à Fidelibus; sic enim & S. Scriptura, & SS. Patrum testimoniis, & communi Ecclesie praxi hætenus probatum fuerit contra Lutherum, & alios constanter negantes hunc cultum mitti posse.

IV. Quartum dogma est, eosdem Sanctos etiam fructuosè invocari à Fidelibus posse; verèque pro his & intercedere; sic enim ex S. Scriptura, Conciliis, SS. Patribus, & communi Ecclesie praxi colligitur. Negant hoc pertinaciter moderni Hæretici, & ante illos tempora Bernardi, Henriciani, Petrobrusiani & Apostolici heretici.

V. Quintum dogma est, etiam reliquias Sanctorum cultu venerandas esse; uti iterum tum ex S. Scriptura, Conciliis & SS. Patribus, tum ex miraculis, quæ ad eorum cultum contactum & venerationem patrata sunt; tum ex culosis inventionibus, tum ex eo, quòd fuerint organa præclara Sanctorum opera & miracula, pignora Patrum exuvia carissimorum Amicorum, trophæa triumphorum, incitamenta virtutum, & designata membra ad incrementum splendorem & gloriam. Huic tamen dogmati verè se opposuerunt Eunomus & Vigilantius, Constantinus, Theodosius, & pronimus Imperator, & tandem novissimè Wicel, Lutherani & Calvinistæ, qui cultum istum superstitiosum & impium damnare sunt ausi.

VI. Sextum dogma est, Imagines DEI, Christi, & Sanctorum non esse duntaxat publicè proponendas, sed etiam caritatem erga DEVM & Sanctos fovendam, & imitationem, confessionem fidei faciendam, ipsorum Sanctorum memoriam conservandam conducunt. Hæc præcepto & religioso cultu venerandas esse, uti tum DEVS in Genesi dicavit, dum imagines Cherubin super arcam exivit, tum Serpentem æneum in deserto venerandum præcepit.

Augustinus concludit, si licuit venerari imaginem Christi in forma serpentis, cur non potius erit venerabilis imago Christi in forma Hominis? sed & tot miraculis eundem cultum confirmavit; tum beneficia plurima, quæ cultoribus imaginum sunt collata; tum pœnæ & infelices exitus, quos Iconomachi. & earundem imaginum contemptores sunt experti. Huic dogmati contraria est hæresis Machumetanorum, qui primi fuisse Iconomachi dicuntur; quos postea varii Imperatores, Leo Isauricus, Constantinus Copronymus, & Leo Armenius secuti sunt; & tandem Joan. Wiclef, Andreas Carolstadius, Zwinglius, & Calvinus in eorum vestigia successerunt.

VII. Septimum dogma est, etiam templa in DEI & Sanctorum honorem laudabiliter eriguntur; uti ex Christi, Apostolorum, & primorum Christianorum exemplo, & ex ipso fine, propter quem eriguntur, scilicet propter orationem, sacrificium, reliquiarum asservationem, & Populum DEI Verbo & Sacramentis pascendum, colligitur. Cui tamen dogmati contradicit hæresis Manichæorum & Petrotrufianorum, Anabaptistarum, Lutheranorum, & Calvinistarum, quorum priores omnino non erigenda dicebant; posteriores vero saltem non splendide ornanda aut consecranda, sed præcisè ad conciones & Sacramentorum administrationem adhibenda asserebant.

VIII. Octavum dogma est, rectè & salubriter in Ecclesiis aquam, oleum, panem, cereos, cineres, ramos palmarum, & similia benedici; tum quia ipse Christus Matth. 14. & Luc. 9. panes antè, quàm distribuere, benedixit; tum quia D. Paulus 1. Tim. 4. dixit: *Omnis creatura DEI bona est, & nihil abiiciendum, quod cum gratiarum actione percipitur; sanctificatur enim per Verbum DEI & orationem*: tum quia vetus est traditio ab ipso tempore Apostolorum (saltem quoad aquæ benedictionem) ad nos usque deducta: tum quia finis est optimus & honestissimus; benedicuntur enim 1. ad significandos effectus spirituales, nam cineris aspersio significat penitentiam: Cerei Paschales gloriam resurrectionis: palmarum victoriam &c. 2. Ad deletionem venialium peccatorum. 3. Ad fugandos Dæmones, morbôsque curandos, ut precibus, quibus consecrantur, patet; licet hos effectus non

infallibilitet, ut Sacramenta, causent, cum vim suam non habeant ex pacto expresso DEI, sed Ecclesiae duntaxat precipientiumque devotione habeant. Huic dogmati leuissimum fuerunt imprimis Waldenses, & Flagellantes, qui omnia Sacramentorum tatem constituebant in sanguine per flagellationem pro effuso, atque adeo omnia alia Sacramenta & Sacramentorum contemnebant, & aspergillum, quo aqua aspergitur, in vitam mortis, ipsas vero guttas dispersae aquae scintillas in vitam vocabant. Wiclefus vero practicam Necromantiae vocat. Lutherus denique & Calvinus non Apostolicum, sed humanum & inutile inventum esse asserunt.

IX. Nonum dogma est, etiam peregrinationes & templa sacra pie ac utiliter institui; tum quia etiam in Veteri Testamento ter in anno in Jerusalem celebrari debebant, & hanc legem ipse Christus cum Petro observavit: tum quia SS. Patres eas vehementer commendant: tum quia triplicem utilitatem afferunt, nempe salutem Sanctis & DEO, satisfactionem vero, & devotionem incipientium augent. Huic dogmati contraria est doctrina Petrobrusianorum, Wiclefistarum (qui idololatriam dicebant) & Calvinistarum, qui cum suo Authore eas plenas omni impietate esse asserunt.

X. Decimum dogma est, Vota quoque, quae Saepius eupantur, licita, pia, & honesta esse: sic enim & Auctoritas Patrum à Bellarmino l. 3. c. 9. citatorum sensus, & sensus Fidelium usus ab Ecclesia approbatus docet. Huiusmodi vota miris modis irridet Erasmus, & cum eo plerique moderni Haeretici.

XI. Undecimum dogma est, dies Festos in honorem DEI & Sanctorum institutos, verè aliis diebus esse celeberrimos, & sacrationes, & partem quandam divini cultus, quae Patres passim eos Sanctos, & omni veneratione celebrant, tum quia non apparet ratio, cur loca & tempora sacra secretari queant, & non etiam tempus simili modo designetur: tum quia finis est optimus, scilicet repraesentatio Sacrorum Mysteriorum, memoria Sanctorum, & maius pietatis occasio. Huic tamen dogmati contrarium plerique Haeretici docuerunt: nam 1. Ebionitae etiam dies festos observari volebant; deinde Petrobrusiani &

omnia Festa tollebant; Lutherus tandem & Calvinus ea tantum disciplinæ, ordinis ac politicæ causa, non autem ratione mysterii admittebant, ideòque nullam diem altero sanctionem esse, aut in conscientia ad observationem obligare dicebant.

XII. Duodecimum dogma est, rectè ab Ecclesia pro Paschate celebrando tempus certum à tempore, quo Judæi id celebrant, distinctum fuisse constitutum, nempe Dominica proxima Lunæ decimæ quartæ post vernal æquinoctium, sic enim varia consilia decreverunt, ne cum Judæis interfectoribus Christi concurreret Ecclesia, & ut uniformitas in servando Paschate servaretur. Cui tamen dogmati repugnant imprimis Aërii, qui Pascha omnino dicebant non esse celebrandum, eò quòd Judaïsmum saperet. Deinde Blaſti, qui volebant, illud eodem cum Judæis tempore celebrandum. Post hos Cappadoces, qui semper vigesimo quinto Martii celebrari id putabant debere. Britones verò & Scoti post Lunam decimam tertiam celebrabant. Et tandem Novatiani cuique liberam esse debere temporis Paschalis electionem contendebant.

§. XI.

De Sacramentis in genere.

I. De his sequentia dogmata proponit Catholica Fides. Primum, dari Sacramenta, eaque rectè à Concilio Tridentini Catechismo sic definiri: *Est res sensibus subiecta, qua ex Dei institutione, Sanctitatis & iustitiæ tum significanda, tum efficienda vim habet.* Contra hoc dogma variæ exortæ sunt Hæreses. Nam 1. Archontici, Fraticelli seu Beguini, Pauliciani, Schwenckfeldiani solis verbis loco Sacramentorum utebantur. 2. Messaliani, Armeni, Lutherani, Calvinistæ admittunt quidem Sacramenta, sed nuda signa, eaque non necessaria esse contendunt.

II. Secundum dogma est, omnia Sacramenta rebus & verbis constare à Christo Domino institutis, uti ex Concilio Florentino, & perpetua Traditione constat. Cui tamen dogmati contraria est Calvinus hæresis docentis in solo baptismo verba, & quidem concionatoria duntaxat requiri;